

EUSKALKIEN TRATAERA IKUS-ENTZUNEZKO HEDABIDEETAN

*Esti Arzuaga,
Proyeccion taldea*

Arraro samar egiten da www.euskaraz.tvren esperientziaren berri ematea egoera eta Jardunaldi hauetan. Izan ere, «euskalkien trataera ikus-entzunezko medioetan» izanik jardunaldien gaia, eta kontutan hartuta www.euskaraz.tvk euskara batua oinarritzat hartzen duela, lehen begirada batean behintzat Jardunaldi hauetan eztabaidarako aukera gutxi ematen duela pentsa liteke. Are gehiago, ofizialki lau hilabete eskas dituela kontuan hartuta, historia eta garpen aldetik aztertzeiko «iragan» gutxi duela ere argi baitago.

Baina, bestalde, www.euskaraz.tvren ezaugarri horiek beraiek hausnarke-tarako aukera sorrarazi dezaketela uste dut, eta hori espero gainera. Etorkizunari begira ikus-entzunezko euskarri berrietan euskalkiek bete beharreko lekua aztertzeiko bidexka bat ireki dezakeela, uste dut. Jarraian aipatuko diren egoera eta ezaugarriek euskalkien trataeraren azterketan beste bide berri bat ireki dezaketela, edo behintzat euskarri berriak ere hor badaudela gogoratu dezaketela, uste dut: euskalkiek Interneteko hedabideetan ere beren txokoa izan beharko luketela, alegia.

Izan ere, gurea ikus-entzunezko hedabide digitala den eienean, eta daukan emisio ezaugarriak direla eta, euskararen (eta euskalkien) aldetik aztertu beharreko beste bide bat ere bada.

Lehenengo eta behin www.euskaraz.tvren berri ematea da beharbada egoiena: zer den eta zer egiten duen azaltzea.

www.euskaraz.tv Internet bidez emititzen duen ikus-entzunezko komunikabide digitala da; labur esanda, Internet bidez soilik emititzen duen euskarazko telebista.

Proyección taldearen baitan kokatzen da www.euskaraz.tv; enpresa honen ikus-entzunezko arloan. Atal hau 4 kidek osatzen dute eta, beste gauza batzuen artean, 2 ikus-entzunezko hedabide digital ekoizten dituzte: soilik internet bidez emititzen duten www.proyeccion.tv eta www.euskaraz.tv

Hausnaketa honi ekiteko orain arte aipatutako bi ezaugarri nabarmenduko nituzke: Internet bidez emititzen dela (soilik Internet bidez) eta telebista bat dela (Bilbon kokatzen den telebista).

Zertan datza «Internet bidezko telebista» kontzeptua?

Behin atariaren orri nagusira sartzean 6 kanalekin egiten dugu topo eta kanal horietako bakoitzak arlo bat lantzen du. Beraz, kanal bakoitzak arlo hori lantzen duten bideoak biltzen ditu: Albisteak, Hitzaldiak, Expo-Art, Turismoa, Zabalik eta Kongresuena.

Horrela, erabiltzailea bertara sartu eta dohainik bideo hauek euskaraz ikusi eta entzun ditzake, osorik.

Eta, osotasun hau berau da beharbada ezaugarri bereziena eta euskara aldetik ere bereiztasuna ekartzen diona.

Izan ere, ekitaldi informatiboa osorik grabatu, bideoa egin eta osorik eskegitzen dugu kanal horietan, igorleak berak eskaini edo igorri duen modu berean eta igorlearen beraren eskutik gainera.

Beraz, kasu honetan, igorle horren eta azken finean protagonista horren euskara (euskalkia) da bideo horretan ageri dena. Guk bideo horren gainean egiten dugun trataera bakarra berau laburtzea da (geroago e-mail bidez laburpen hori hartzaileei igortzeko); eta, laburpen horretan dago guk euskara aldetik egiten dugun aukeraketa bakarra, erabaki bakarra. Oraingoan hartutako erabakia euskara batuaren aldekoa izan da, laburpen hori euskara batuan egitea, alegia. Eta, zentzu honetan komunikabidearen ezaugarri hauek hori egitera bultzatzen dutela uste dugu.

Hiru ideia nagusiren inguruan laburtuko nuke nik erabaki horren egokitasuna.

1. HEDADURA

Euskaltzaindiaren adierazpena oinarritzat hartuta, eta, hedadura kontuak hizpide, *www.euskaraz.tv* zein motatako hedabidea den aztertzearekin hasi gaitzke.

Komunikabide mota zehazteko hedadura oinarritzat hartuz, *www.euskaraz.tv* tokian tokiko telebista al da?

Bere hedadura edo jardun esparrua Internet izanik, esparru hori zabala dela kontsideratu daiteke; baina, bestalde, lantzen dituen edukiak nahiko eskualdekoak direla ere argi dago: Bilbo inguruan gertatzen direnak.

Egia da eduki kontuan Euskal Herri mailako edukiak lantzerantz jotzen dugula, nahiz eta emititzen denaren erdia baino gehiago Bilbora mugatu; baina,

Bilbo inguruan kokatu arren, oihartzuna Euskal Herri mailakoa izaten da kasu gehienetan.

Adib.: Bizkaiko Foru Aldundiko hainbat prentsurrekoren gaineko interesa printzipioz Bizkaia ingurura mugatzen den arren, politika mailan eduki gehienak Euskal Herri mailako interesa dutela, esan liteke.

Beraz, Internet bezalako euskarri batean tokikotasunak ezaugarri bereziak dituela argi dago.

2. INTERNET EMISIORAKO EUSKARRI BAKARRA DA

Ikus-entzunezko beste atariekiko edo komunikabide batzuekiko ezberdintasun bat ere badu honek: kasu hauetako askotan Interneteko emanaldia osagarria izaten da, euskarri nagusiago baten osagarria.

Gure kasuan Internet euskarri nagusia eta bakarra da; eta egitura aldetik ere *www.euskaraz.tv-k* telebista izaera mantendu nahi du, kanaletako banaketa eginez.

Beraz, Internet euskarri nagusia izanik bere hartzaille potentzialak Bilbo inguruneaz gain Euskal Herri mailako euskarazko hartzailleak izan litezke.

3. IGORLEAREN ESKUTIK JASOTZEA INFORMAZIOA

Lehen esan bezala, edukiak osorik eta hartzaillearen eskutik jasotzen ditugu; beraz, hartzailleak izortzen dituen modu berean: euskara batuan bada, batuan eta euskalkiren batean bada euskalkiren batean.

Guk horren aurrean egiten dugun «lanketa» bakarra laburpen bat da, gero e-postaz bidaliko dena; eta, zentzu honetan, eta aurretik aipatutako beste bi ezaugarriei begira, ahalik eta zabalaren eta orokorren izateko batua komenigarriagotzat jotzen dugu, laburpen horiek ahalik eta bateratuen izateko.

Beraz, hau guztiau kontuan hartuz, batua aukeratu dugu gure lanketarako: igorleak bere euskalkian igorri dezake albistea edo ekitaldi informatiboa; eta, biak batera erabiltzen diren arren, ez dira elkarrekin nahasten, eta bai bataren eta bai bestearen izaera mantendu egiten dira, atalez atal bereiztuta gelditzen direla kontsideratuz.

Horrela, igorlearen nortasuna mantendu egiten da (hori baita azken batean gure ezaugarri bereizgarrienetako bat); baina baita informazioa zabaltzeko guk egokitzen jotzen dugun bateratasuna, laburpenetako euskara batuaren bidez lortzen dena.

Eta, honen adibide argia hitzaldien kanalean aurki daitekeen Julen Gabiriaren hitzaldia izan daiteke; berak bere euskalkia erabili arren, guk bateratasun eta Internetek ematen duen zabalera hori mantentzeko euskara batuan idatzi genuen hitzaldi horren laburpena.

Beraz, Internet bidez emititzeak eta igorlearen eskutik bertatik informazioa zuzenean jasotzeak euskararen erabilera aztertzeko aukera berri bat plazara dezake. Nortasuna mantenduz Internetek eskaintzen duen bateratasuna lortzea izan da guk horren aurrean hartutako erabakia.